

Vegyések.

Jegyzőkönyvi kivonatok a tartott szakülésekről.

c) 1881. október 21-én dr. Abt Antal egy. tnr. elnökle alatt a szakülésen következő tárgyak adattak elő: 1. Dr. Daday Jenő egy. tanársegéd röviden ismerteti »Az álscorpíók bonczana« című terjedelmesebb dolgozatának tartalmát bemutató az ahhoz mellékelt rajzokat és a bonczani készítményeket is. 2. Dr. Abt Antal egy. tnr. előadja a különböző fémek hővillamos állapotának meghatározására szolgáló módszereket és bemutatja saját ez irányban tett vizsgálatainak eredményeit. 3. Dr. Herbach Ferencz erd. múz. őrségéd főolvasza a hargitai vasfénnyről és a székelyföldi petroleum előfordulásáról szóló jelentéseit (1. a jelen szám 271. és 301. lapjain). 4. Dr. Koch Antal egy. tnr. bemutatja az erd. múzeum ásvány-gyűjteménye számára a múlt nyáron beszerzett ásványokat, (1. alább az erd. múz. egyl. választmányának benyújtott jelentését.)

d) 1881. november 25-én a dr. Abt Antal elnökle alatt tartott ülésnek tárgyai a következők voltak. 1. Dr. Fabinyi Rudolf bemutat egy általa szerkesztett készüléket, melyen a fémeknek befolyása elektromos indító tekerésre telephon segélyével észlelhető s egyúttal röviden előadja ezen készülékkel tett eddigi kísérleteinek eredményeit, melyeket csakis előleges közleménynek kíván tekintetni, fentartván magának új, pontosabb eszközzel a további kísérletezést és az eredmények végleges megállapítását, (1. a jelen füzet 291. lapján.)

Dr. Abt Antal egyet. tnr. ezen kísérletekre következő megjegyzéseket tesz. A compensatio elvének ezen érdekes alkalmazása az inductio áramoknál kétségen kívül igen érzékeny és egyszerű módszert nyújt arra, hogy valamely tömör fém darab jelenléte, mely a másodlagos tekereshez közelítetik, felismerhető legyen, a mennyiben ez által az inducáló áram hatása az inducált tekerésre módosíttatik. De ezen módosítás, eltekintve bizonyos fémeknek befolyásától az inducált tekerésre, egy és ugyanazon fémmel a molecularis szerkezet szerint különböző fog lenni ugyanazon helyzeti körülményeknél, a mi a fémeknek ezen az úton való megkülönböztetését vagy meghatározását nehezíteni fogja, és bizonyára nagy óvatosságra int. Az értekező urnak azon állítására, hogy a fémek csak mint olyanok zavarják a csöndet, illetőleg módosítják az inductio hatást, és nem mint vegyületek, p. o. mint fémsók, Dr. Abt A. azon nézetét fejezi ki, hogy az elsőrendű vezetőkhez tartozó bizonyos élegek és kénegek, mint p. a barnakő, a vasérczek, a pyrit talán hatással lesznek a másodlagos tekerésre, habár kisebbel, mint a tiszta fémek, úgy hogy ezen hatás kimutatására érzékenyebb készülék fog kívánatni, mint a tiszta fémeknél.

2. Dr. Koch Antal egyet. tnr. a) fölolvassa »A múlt évi okt. 3-iki középerdélyi földrengés után Erdélyben észlelt földindulásokról« szóló dolgozatát, (1. a jelen füz. 279 lapján); és b) bemutatja és ismerteti Schuster Márton tanárnak, a szebeni term. tud. társ. ez idei évkönyvében megjelent »Az 1880. okt. 3-iki középerdélyi földrengésről irt német munkáját, (1. a jelen füzet 297 lapján).

g) 1881. deczemb. 16-ikán a dr. Abt Antal elnöklete alatt tartott szakülésnek tárgyai voltak a következők: 1. Dr. Primics György fölvlas apróbb közleményeket a következő tárgyakról: a) Pseudomorphok Augit után a tekerői diabasporphyritban; b) Augitanesit a Csalhó-hegy aljából Moldovában; s egyúttal bemutatja a megvizsgált tárgyakat s azok készítményeit. Ugyanaz végre c) ismerteti Lehmann Pálnak a fogarasi havasokra vonatkozó német közleményét, (l. mindezeket a jelen füz. 303. és köv. lapján). 2. Dr. Abt Antal egyet. tnr. bemutatja és ismerteti Egyed Mózes főreálisk. tanárnak »Az electromos szikraáramok kiegyenlítődése« című beküldött dolgozatát, (a jövő füzetbe jő).

Az Erdélyi Múzeum választmányának benyújtott jelentések a múlt nyáron tett tudományos kirándulások eredményeiről.

1. Dr. Koch Antal egyet. tanáré. A múlt nyáron a t. választmány megbízásában folytatván az évek óta sikeresen gyakorolt kutató- és gyűjtőkirándulásokat, van szerencsém az elért eredményről röviden számot adni.

1. Május 8-ikán kirándulván Kolozsvár vidékére, a Fellegváron, Törökvágásban, a Hójjában és a monostori gátnál vagy 50 db. kővéletet gyűjték, melyek gyűjteményünkbe kebelezve lettek.

2. Jul. 22-től jul. 28-ig, azaz 7 napig voltam úton. Meglátogattam a marosújvári sóbányát, hol 3 db. érdekes kristály-kőstöt kaptam, Zalathnán a kőből 3 db. vas- és réz-gálicz kr. csoportot hoztam. Abrudbánya és Verespatak vidékén 14 db. ásványt és 3 db. kőzetet gyűjték. A vulkói bányából az itten gyakori szép mészpát-kristálycsoportokból egész sorozatot, a Korábia-hegyről 6 db. kőzetet, a botesi bányából pedig 16 darab ásványt hoztam magammal, csaknem mind olyan példányok, melyek gyűjteményeinkben vagy éppen nem, vagy rosszul voltak képviselve. A vulkói szt. Péter és Pál bányatársulattól Lukács László képviselő úr, a bánya igazgatójának szives:égéből, egy kiválóan szép kristályosodott aranystufát kaptam ajándékba az erd. múzeum számára, Zalathnán pedig a gyűjtötteken kívül vásároltam apróbb, de igen csinosan jegecedett tellurezüst példányokat és a botesi szabad aranyból is több érdekes példányt, mivel ez gyűjteményünkben nem volt még képviselve.

Ezen utazásomat Borbándra való kirándulással zártam be, hol 10 darab kővéletet és számos nummuliteket gyűjték.

Hálás köszönettel ki kell emelnem Marosújváron Juchó Ferencz bányatanácsos, Zalathnán Lukács János k. postamester, Weiss Tádé bánya-kapitány és Spindler Péter számtiszt; Verespatakon Ebergényi Mózes bányabirtokos és Kremnitzky Péter k. bányatiszt uraknak kiváló szívességét, melylyel ezen utamon fogadtak és, czéljaim elérésében hathatósan támogattak.

3. Aug. 2-án Jegenye-fürdő környékét bejárván, az itten feltárt középeocaen rétegekben 25 példány szép kővéletet gyűjték.

4. Aug. 8-án a feleki hegynek egy kis kőbánya által feltárt márgalapájában növénylenyomatokat és halmaradványokat kutatóván, sikerült 20 példányra szaporítani enemű tárgyait.

Ezek szerint a múlt nyáron tett kirándulásokon gyűjtés és vásárlás által az erdélyi múzeum ásvány-földtani gyűjteményét 60 db ásvánnyal, 9 db kőzettel